

Sieć ReferNet

W roku 2010 mija 8 lat od powołania przez Europejskie Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego – CEDEFOP (jedna z Agencji Komisji Europejskiej) europejskiej sieci danych i ekspertyz ReferNet, której celem jest tworzenie w każdym kraju członkowskim UE oraz Islandii i Norwegii systemu gromadzenia informacji na temat kształcenia i szkolenia zawodowego, a także zagadnień pokrewnych oraz wspieranie działań CEDEFOP w upowszechnianiu informacji z tej dziedziny.

Sieć ReferNet tworzą konsorcja krajowe złożone z tych instytucji, które zajmują się problematyką kształcenia i szkolenia zawodowego oraz rynku pracy i wyrażają chęć pracy w ramach sieci. Każdy kraj, w którym pracuje konsorcjum powołuje organizację koordynującą jego pracę – lidera konsorcjum. Długoletnia, efektywna działalność sieci danych i ekspertyz ReferNet przyczynia się do tworzenia i gromadzenia usystematyzowanej bazy wiedzy nt. kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach UE. Gromadzone dla CEDEFOP informacje stanowią podstawę dla studiów porównawczych poszczególnych systemów krajowych kształcenia i szkolenia zawodowego. Opracowane wyniki analiz porównawczych są prezentowane przez CEDEFOP w formie publikacji książkowych, raportów dla Komisji Europejskiej oraz spotkań ministrów edukacji krajów członkowskich, a także w formie prezentacji podczas międzynarodowych konferencji i seminariów. Zainteresowani z wielu krajów m.in. politycy, naukowcy, praktycy znajdują w raportach, analizach i w wirtualnej bazie danych VET-Bib CEDEFOP informacje dotyczące rozwoju systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w wielu krajach europejskich, informacje o prowadzonej przez poszczególne kraje polityce w odniesieniu do rozwoju tego systemu (w tym o ustawodawstwie), o realizowanych w poszczególnych krajach Europy programach kształcenia czy o wdrażanych programach Unii Europejskiej mających rozwijać systemy kształcenia i szkolenia zawodowego. W bazie dostępne są również artykuły z prasy fachowej prezentujące zagadnienia związane z kształceniem i szkoleniem zawodowym. Członkowie sieci z wszystkich krajów prezentują również wyniki pracy na swoich krajowych stronach internetowych ReferNet.

Do najistotniejszych zadań konsorcjów zaliczyć trzeba regularne przygotowywanie krajowych raportów dotyczących różnych aspektów kształcenia i szkolenia zawodowego. W ramach tej działalności powstają raporty omawiające rozwój polityk edukacyjnych w poszczególnych krajach sieci i raporty dokumentujące prowadzone w krajach badania dotyczące kształcenia i szkolenia zawodowego. Dotychczasowe raporty pokazują zmiany w polityce edukacyjnej poszczególnych państw członkowskich, postępy i osiągnięcia w realizacji procesu kopenhaskiego i programu prac "Edukacja i szkolenie 2010", jak również aktualny stan badań w tej dziedzinie – podejmowane problemy badawcze, finansowanie badań, potrzeby. Umożliwiają zainteresowanym kompleksową diagnozę „białych plam” zarówno w zakresie polityki edukacyjnej jak i obszarów, których nie objęto badaniami. Konsorcja przygotowują także coroczne raporty opisujące krajowe systemy kształcenia i szkolenia zawodowego. Dostarczają one zainteresowanym całościowej wiedzy nt. funkcjonowania w poszczególnych krajach systemu kształcenia i szkolenia zawodowego. Dzięki ich cyklicznemu charakterowi można łatwo prześledzić zmiany w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego krajów tworzących sieć. Wszystkie wymienione raporty są jedynymi o takim charakterze w naszym

kraju,. Żadne inne instytucje nie przygotowują tak regularnych publikacji w całościowy sposób opisujących system kształcenia i szkolenia zawodowego. Raporty przygotowywane są w języku angielskim, by CEDEFOP mógł na ich podstawie przygotowywać opracowania przekrojowe. Wersje raportów w językach narodowych są w większości krajów umieszczane na stronach internetowych konsorcjów. Ponadto konsorcja zajmują się zbieraniem danych na temat kształcenia i szkolenia zawodowego w celu uaktualniania internetowej bazy bibliograficznej VET-Bib, i serwisów informacyjnych CEDEFOP, a także uczestniczą w przygotowywaniu wydawnictw słownikowych. Współtworzą wraz z CEDEFOP ogólnoeuropejską bazę informacji o kształceniu i szkoleniu zawodowym. Do zadań konsorcjów należy też upowszechnianie zgromadzonej wiedzy zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym. Konsorcja wspierają CEDEFOP w działaniach promocyjnych na poziomie europejskim zarówno poprzez przygotowywanie artykułów do periodyków CEDEFOP i na strony internetowe, jak i poprzez informowanie Cedefop o krajowych wydarzeniach edukacyjnych o charakterze międzynarodowym, w których jego przedstawiciele mogliby wziąć udział. Na poziomie krajowym konsorcja promują działania wspólne z CEDEFOP poprzez tłumaczenia na języki krajowe, i szerokie rozpropagowywanie m.in. w prasie krajowej artykułów, publikacji i notatek prasowych prezentujących, rezultaty pracy CEDEFOP i Refernet.

Liderzy poszczególnych konsorcjów krajowych koordynują podział zadań pomiędzy instytucjami tworzącymi konsorcja i ich realizację. Zadania dzielone są zgodnie z profilami działalności członków. Członkowie krajowych konsorcjów spotykają się również na spotkaniach roboczych podczas, których omawiany jest: stopień realizacji zadań w danym roku, plany pracy na lata następne, potrzeby i problemy krajowe w zakresie rozwoju systemu kształcenia i szkolenia zawodowego i możliwość ich realizacji przy współudziale członków sieci. Krajowe Konsorcja podejmują także dyskusje o szerszych możliwościach upowszechniania wiedzy nt. wyników pracy sieci w krajach ją tworzących. W Polsce liderem Krajowego Konsorcjum Sieci jest Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr Fundacji „Fundusz Współpracy” pełniące tę rolę nieprzerwanie od momentu włączenia Polski do sieci ReferNet tj. od 2004 r. (od czasu akcesji Polski do UE). Polskie konsorcjum oprócz Fundacji „Fundusz Współpracy” tworzą: Instytut Technologii Eksploatacji, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Biuro Programu EURYDICE Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Związek Rzemiosła Polskiego, Instytut Badań Edukacyjnych oraz Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Instytucje te już przed zawiązaniem konsorcjum (od lat dziewięćdziesiątych) współpracowały ze sobą w międzynarodowych projektach mających na celu unowocześnienie polskiego kształcenia i szkolenia zawodowego. Projekty finansowane były najpierw z funduszu PHARE, a potem z programów Europejskich m.in. MOVE, IMPROVE, Leonardo da Vinci, EQUAL. Dzięki realizacji takich projektów Polskie Konsorcjum może obecnie współpracować z wieloma środowiskami w Polsce chcącymi modernizować kształcenie i szkolenie zawodowe. Może więc nie tylko łatwo docierać do nich z efektami pracy sieci, lecz również „być ich głosem” w artykułowaniu potrzeb tych środowisk w Europie. Konsorcjum otwarte jest na współpracę z instytucjami, z którymi dotychczas nie współdziałało, a które zainteresowane są kwestiami rozwoju systemu kształcenia i szkolenia zawodowego zarówno w swoim kraju jak i w całej Europie. Chętnie zapoznaje takie instytucje z efektami pracy CEDEFOP, konsorcjów z innych krajów i swoimi. Członkowie konsorcjum zainteresowani są też rozszerzeniem dotychczasowego grona ekspertów z dziedziny kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy będą mogli się włączyć w przygotowywanie raportów dla CEDEFOP, będących dotychczas głównie efektem pracy członków konsorcjum.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że członkami krajowych konsorcjów są w większości przypadków kluczowe instytucje zajmujące się problematyką kształcenia i szkolenia zawodowego. Wyniki ich pracy mają znaczenie opiniotwórcze, a rekrutujący się z ich szeregów niezależni eksperci mają bezpośredni wpływ na zmiany w polityce oświatowej państwa ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dot. kształcenia i szkolenia zawodowego. Ich prace i opinie są brane pod uwagę przez decydentów odpowiedzialnych za politykę edukacyjną i rynek pracy.

Zarówno Konsorcjum na poziomie krajowym, jak i europejska Sieć ReferNet są doskonałą platformą wymiany poglądów, informacji, najlepszych praktyk w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Funkcjonowanie wspólnej sieci pozwala członkom konsorcjów łatwiej nawiązywać współpracę międzynarodową, brać wspólnie udział w projektach rozwijających krajowe i europejskie systemy kształcenia i szkolenia zawodowego, oraz lepiej rozumieć i podejmować wyzwania związane z rozwojem tych systemów i z lepszym funkcjonowaniem krajowych i europejskich rynków pracy. Członkowie sieci wspierają się wzajemnie we wdrażaniu efektów swojej pracy.

Dzięki przynależności znaczących instytucji do konsorcjów sieć ReferNet staje się cennym narzędziem wspomagającym rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego oraz rynku pracy w Europie.

Ewa Smolarek
Fundacja „Fundusz Współpracy”
Lider Krajowego Konsorcjum Sieci ReferNet
Warszawa 2010 r.